

AVANTGARDEN

Eksp. 1/2
Arg. 1943
O.V. 524
Jfr.

Russerne jager tyskerne tilbake mot Dnjepr.

Uten stans stormer den røde hær fram langs den 1000 km lange sørfront. Tyskerne forsøker fortvilet å holde enkelte hovedpunkter for å sikre tilbakeøyet som foregår i en stadig stigende uorden.

I Kaukasus trenges restene av von Kleists 17 armé sammen på et stadig trangere område. Russene har trengt fram over 55 km siden erobringa av Krasnodar og har tatt Migrjelskaja og Severskaja på sidelinja til Novorossisk. Denne by er delvis omringet og russerne retter angrep fra sør og nord mens den røde flåte bombarderer de tyske stillinger fra sjøen. Russene legger imidlertid styrken av angrepet i Donetzområdet, og framrykking her kan true med å avskjære Krim og dermed Kleists siste sjangse til å redde noen av sine tropper.

Donetzområdet blir rensa for tyskere under voldsomme kamper. I den østre delen har russerne erobra industristrøka Usspensk, Krasnodar og Rovenki. I den nordlige delen er den viktige industriby Slavjansk tatt med storm etter at den først var blitt omgått. To hovedkolonner rykker russerne fram mot Stalino, selve sentrum i det store industriområdet i Donetzbekkenet. Området er det tettest bebodde i Russland og kampene arter seg som gatekamper i de utallige byer og landsbyer.

Fra Rostov rykker russerne fram langs det Asovske hav og har delvis omringa Taganrog.

Store tyske styrker i Donetzområdet har ikke tidnok klart å trekke seg tilbake og er omringa. Moskva melder at de bare har to ting å gjøre, enten betingelsesløs overgiving eller en fullstendig utsletting som ved Stalingrad.

Ringene er ennå ikke helt slutta om restene av Donetzarmeen idet tyskerne framleis klarer å holde den trange åpninga sør for Krasnoarmeisk. Men deres tilbaketrekking mot Dnjepr trues av en ny fare og det er russernes framstøt mot Separosje og Dnjepropetrovsk. Russene meldte i et særkommelig natta til 24 feb. at jernbaneknutepunktet Pavlograd, 65 km øst for Dnjepropetrovsk var falt. Samtidig ble meldt om inntaing av Krasnodar lenger nord, 50 km fra Poltava.

Den 17 feb. kom den sensasjonelle nyhet om Charkovs befriing, etter å ha vært i nasistenes hender siden okt. 1941. Tyskerne ble fullstendig utmanøvrert her. De venta

hovedangrepet fra sør, men ved en glimrende strategisk manøvre ble byen storma fra nord, bl.a. av nye russiske spesialavdelinger som består av lette tanks og skitropper. En kort tid raste voldsomme kamper. Framstøtet mot Charkov kom så raskt at tyskerne ikke klarte å tilintetgjøre store av de veldige lagre av forråd og materiell som fantes i byen.

En hel SS-armé møt sin skjeppe i kampen om byen. Den var all hast overført fra Vest-Europa for med alle midler å holde byen. Blant de divisjoner som ble tilintetgjort var panserdivisjonene Das Reich og Adolf Hitler, den motoriserte divisjonen Gross-Deutschland og flere infanteridivisjoner.

Området ved Charkov er hurtig blitt utvida etter at tyskerne led nederlag i et stort panserslag vest for byen. Blant de gjenerobrete byer er Ljubotin, Bogoduchov, 55 km vest og Graivoron 80 km nøy for Charkov.

Nord for Charkov fortsetter framrykkinga mellom Kursk og Bjelgorod. Vest for denne linje er Objan tatt.

I den nordlige flanke av sørfronten retter russerne nå voldsomme angrep mot Orei, det siste av de fire store støtpunkter. Byen blir angrepet fra flere kanter, og bl.a. er Salegorsk vest for byen erobra.

Den 22 feb. ble det meldt om et voldsomt panserslag i kraftige snøstormer sør for byen.

En tredjedel av nasistenes styrker er til nå satt ut av spillet, men det ser ikke ut til at det russiske stormløp viser tegn til å stånse. Det er enda en måned til vårblyta setter inn, og tyskerne bygger febrilske nye befestninger bak Dnjepr. Men før vårblyta kommer kanskje et russisk stormløp på den nordlige del av fronten.

TVANGSUTSKRIVING AV NORSKE ARBEIDERE.

Det går alarmerende rykter om forestående utskrivning av norske arbeidere til Tyskland.

Norske arbeidere må svare med på enhver måte å unndra seg utskrivninga og vi henstiller til hele det norske folket å hjelpe til med det. Skulle noen arbeidere bli ført til Tyskland med makt vet de at de der må betrakte seg som soldater i fiendtlig land, og at de har et meget viktig våpen: sabotasje!

Den røde armé 25 år.

Det er mere et folk enn en armé som den 23 februar feirer et jubileum. Ikke bare fordi de første bataljoner som organisertes for 25 år siden var arbeidere som strømmet ut fra bedriftene og bytta verktøyet med geværet, eller bønder som lot jorda ligge upløyd og heller gikk ut for å forsvare den. Nei, det er folkets jubileum fordi en stat som i hele sitt grunnsyn går inn for fred mellom folkene, bare kan bygge opp et påtvunget forsvar på hele folket selv.

Militært sett var det neppe noe stort syn å se de første avdelinger rødearmister marsjere mot fienden. De gikk ikke alltid i takt, de mangla uniformer, våpen var det dårlig med og de mangla militære ledere. Men de hadde to ting som mange armeer ikke har: Vissheten om at de endelig hadde noe å kjempe for og en fanatisk seiersvilje. Denne vilje skapte også de politiske ledere om til militære ledere.

Den røde armé og det russiske folk seira den gang og kasta de forskjellige lands invasjonstropper over grensa.

Siden den gang er det russiske folks forsvarsberedskap og den røde armé vokst i styrke. Ikke i forhold til landets voksende økonomiske kraft, men til de stadig dypere kriser som verden opplevde. Det russiske folk visste at krigen måtte komme og tok konsekvensene av det, hvor tunge de end måtte være.

De russiske tropper på slagmarka i dag har av ytre og utrusting lite felles med de skarer som dro ut i 1917. Men en ting er uforandret. Det er den fanatiske seiersvilje. Og en ting er forsterket. Det er vissheten om at de, som i 1917, ikke bare forsvare et uferdig larid med byer som delvis lå i ruiner, men et høyt utvikla industriland som de med uendelig slit og oppofrelse har bygd i løpet av disse 25 år.

Den russiske rødearmist seirer ikke i dag over nasismens hærmasser fordi hans våpen er bedre og hans mot større, det er den åndelige overlegenhet som seirer over kadaverdisiplin. Den generasjon som i løpet av et kvart århundre har gjort det største økonomiske og sosiale løft verden ennå har sett er uendelig mye større enn den som bare har skapt en Hitler.

Det er uøndvendig her å nevne hva det russiske folks militære innsats til i dag har betydd. Folkelag verden rundt har med bevende spenning fulgt kampene i øst. Tilbakeslag for de russiske armeer har gjort dagen grå, seire har skapt begeistring og ny vilje.

Den røde armé får en hyldest på sin 25-års dag som ingen annen armé er blitt til del. Men med hyldest vinnes ingen slag. Den største honnør til det russiske folk i dag må være at det ikke lenger skal bære byrdene av hele den nasistiske krigsmaskin alene. De har gjort sin innsats, og atskillig mer enn det.

URO HOS
QUISLINGS.

Hva er det som
står på - har
dere lyttet på
London igjen?

Britiske bombefly har retta et voldsomt angrep mot den tyske flåtehavna Wilhelmshafen. Det største ammunisjonsdepotet ble ramma. Av 50 lagerebur med bomber og dyppvannsbomber sto bare igjen. Et område på 600 m ble fullstendig rasert.

Våre krigsmål — å vinne krigen og vinne freden.

«Times» om freden: «Menneskeheten har nå sin annen store sjangse til å gjøre bot på sine feilgrep. Misslykkes det denne gang — den får neppe en slik sjangse igjen — vil det aldri kunne tilgis!»

Diskusjonen om krigsmål og om freden har pågått ute i verden siden krigens begynnelse. Sterkest kanskje i England hvor diskusjonen munner ut i en dyp kritikk av forholda før og kravet om store økonomiske og sosiale forandringer i det nye England og Europa.

Diskusjonen om krigsmål kan dog helt til krigens slutt bare komme etter spørsmålet om fullstendig seier. Uten denne — som er det fundamentale krigsmål — vil våre framtidplaner være som døde skygger i en slaveverden.

Prøven på viljen til å skape en sunnere verden ligger i behandlinga av de beseirete. Den ligger i erkjenning av at selv om det var Tyskland som var den direkte årsak til krigen, så var grunnlaget gitt i de forhold som hersket i verden. Hvor usunn konkurranse og hensynsløst profittbegjær rår i samfundet, og hvor landene seg i mellom fører en evig økonomisk kamp, ligger krigen latent og ingen kan fritas for krigsskylda.

I denne erkjenning må Tyskland behandles. De seirende må legge til rette grunnlaget for et nytt Tyskland, ikke bare av menneskekjærlige grunner, men fordi Tyskland danner en uunnværlig del av Europas og Verdens økonomiske og kulturelle liv.

Dermed er en hver oppdeling av Tyskland utelukket, heller ikke avskjæring av tyske grenseområder. Østerrike må fritt kunne velge om det vil slå seg sammen med Tyskland, slik de ønsket før Hitler.

Det er ikke sagt at Europas grenser skal være et status quo. Revidering av grenser kan skje slik at nasjonale enheter igjen blir samla og gjøre bot på mange tilfældigheter og overgrep under og etter forrige krig.

Et hvert folk må selv kunne bestemme sin regeringsform. Unødig innblanding utafra må ikke skje, men en må ha garanti for at den nye statsform virkelig bygger på folkets vilje og ikke er et skalkeskjul for de gamle fascistiske krefter. Noen form for militærdiktatur i Tyskland må være utelukket, heller ikke noen skinnregjering utgått fra den tyske storkapitalisme. Det må være regjeringsformer som i seg selv ikke bærer spiren til nye ulykker, eller til utplyndring av befolkningen.

Et av de aller første spørsmål etter krigen blir forsyningene til de nødlidende folk. Prinsippet for denne utdeling bør være å sende hjelpen dit hvor den mest trengtes først, uten omsyn til seirende eller beseirete, særlig når det gjelder ungdommen.

Det dype vennskap som er skapt mellom de allierte nasjoner burde kunne ut i en felles og rettferdig fordeling av kostnadene ved etterkrigstidas oppbygging. De få land som har stått utafør krigen bør også delta selv på et helt frivillig grunnlag. Den dag Sverige sender 5000 arbeidere og ingeniører til Stalingrad for å ta del i gjenreisninga av denne by, hvis stolte navn er blitt en milepel i krigen — den dag ville Sverige ha forstått verdien av sitt lands frihet og at alliert seier også var deres seier.

For Tyskland og dets vasallstater vil forholdet bli en del anderledes: Et nytt Versailles er utelukket. På bakgrunn av ønsket om sunnere forhold i Europa etter krigen burde disse land så langt som mulig stilles på linje med de andre land. Å få noen større erstatninger fra Tyskland etter krigen er neppe mulig. Etter krigen vil det være et av de mest bombeherjede land. Å gå til noen alminnelig utplyndring av landet eller beset-

telse av noen av dets industriområder burde være utelukket. Tyskland kan best gi erstatning for de ulykker det har voldt ved sammen med alle andre nasjoner hurtigst mulig å reorganisere sin industri og andre næringsgrener. Kun ved å gå denne vei kan Tyskland yte det største bidrag til velstand for Europas og verdens folk.

Det hat som nasismen har sådd vil kreve den største selvdisciplin i den direkte behandling av det tyske folk. Fornuften tilsier at de skyldige skal straffes, ikke det tyske folk som sådant. De nasistiske ledere og de skyldige ellers skal straffes for de redsler og ulykker de har styrtet sitt eget og andres folk i og for den endeløse rekke av gemene forbrytelser og grusomheter de har begått. Og denne rettergang skal gå hurtig.

Men med denne dom og straff av de skyldige skal det tyske folk på dette området være kvitt. Den tyske nasjon er verdifull, med en rik kultur og sikkert med evnen til å skape et nytt og sunt samfund. En delvis tilintetgjøring av det tyske folk utenom det seirens hurtige og ubønnhørlige gjennomføring krever, ville være en ulykke for Europa, og stiller de som forfekter slike synspunkter i klasse med nasistene selv.

Det kan hevdes at et slikt syn kan hemme krigsinnsatsen. Neppe. For også som lever i et okkupert land er alt tysk det samme som nasisme, vi ser bare en eneste grå uniformert fiende og hater alle like intenst. For oss står Tyskland som symbolet på noe uendelig trist og vondt, noe som vi med alle midler og med blind hensynsløshet må befri oss fra. Den samme følelse er den russiske rødearmist besjelet av når han nå jager nasistene vekk fra Russlands jord, og de britiske flygere som døgn etter døgn slipper sin bombelast ned over fienden.

Men krig er krig, fred en annen ting. Så får den nasjon som kan stå fram og si den ikke hadde noen femte kolonne eller spiren til denne, forlange en avstraffelse som rammer det tyske folk selv.

Allikevel vil alle disse spørsmål som umiddelbart melder seg ved krigens slutt bli stilt i skyggen av den ene store oppgave å bringe verdens samfundsmessige organisasjon inn i nye økonomiske og sosiale baner som sikrer freden og en virkelig menneskelig rettferdighet. Løsningen ligger i de enkelte land selv. Nye samfundsregler må skapes. Arbeidsløshet, fattigdom, hensynsløs konkurranse og utbytting må vekk. Produksjonen må være basert på behovet, ikke på profitt. Økonomisk demokrati må ikke bare bli et tomt slagord. Uten at landene helt og fullt slår inn på denne vei, vil ikke freden være vunnet. Og kimen til nye kriger vil være der.

Det internasjonale samarbeid må tas opp med en helt annen styrke enn før krigen. Et nytt nasjonenes forbund av alle folk må skapes — et forbund som er en virkelig maktfaktor og ikke en skrøpelig parodi som det gamle. Det må ha utvidete fullmakter til å løse de hundrer av vansker som etterkrigstida reiser, og effektivt og nyskapende kunne gripe inn i det økonomiske liv. Det må bygge på erkjenninga av at de enkelte nasjoner er avhengig av hverandre på samme måte som menneskene er det innafor et enkelt samfund.

I sin tale ved framleggninga av budgettet for 1943 sa Roosevelt: «Det er mange amerikanere som ikke vil diskutere framtida. Jeg er dypt uenig. De unge menn som står ute

ved fronten bør ha garanti for to ting etter krigen: frihet for frykt og frihet for nød.»

Det framlagte budgett var på 100 000 mill. dollars. Amerikanske aviser kommenterte talen ved å si at et slikt budgett viste at frihet for nød lett kunne gjennomføres.

Verden er rik, rikere enn de fleste mennesker aner. Folkene i dag kan utnytte denne rikdom. Eksemplet fra Sovjet-Unionen viser hva som kan nås ved en gjennomført planlegging og ledelse av det økonomiske liv.

Menneskene er rike, ikke bare på materielle goder, men også fordi de eier en dyp kultur og stor erfaring. Alt ligger til rette for gjenreisninga av en ny og lykkeligere verden. Det gjelder bare at menneskene eier viljen til å bryte ned den mur av fordommer og gammelkapitalistiske interesser som er levninger fra den tid verden skapte den nye teknikkens tidsalder. Klarer de ikke det og det må gjøres helt og fullt uten oppreisning, vil etterkrigstida skape ny usikkerhet og nye tributter til lidelsens alter, inntil utvikinga krever sin rett.

Krigsmålet må være at menneskene forstår dette, erkjenner sin rikdom og drar konsekvensene av sin egen kultur. Kommer folkene så langt har de vunnet den største seier som noen sinne er vunnet i krig, og de har opplevd den siste krig.

ALLE QUISLINGER ER REGISTRERT.

Justisminister Terje Wold har i et intervju med Evnning Standard opplyst at den norske regjering nå har utarbeidd en liste over 30 000 quislinger og gestapomenn. Lista omtatter ikke bare navn, den gir også detaljer om de enkelte personer og deres synderegister. For å sitere Terje Wold «har regjeringa så god greie på quislingene at man nesten kan si hva de hver dag spiser til middag».

En av justisministerens hovedoppgaver den siste tida har vært å organisere et lovapparat så de norske domstoler hurtig og effektivt kan ta fatt på hver quisling umiddelbart etter krigen. Han har likeens arbeidd for opprettinga av en internasjonal politimakt som kan gripe quislinger og nasister selv om disse flykter til nøytrale land.

Etter krigen ønsker ikke nordmennene noen blodig Bartolomeinatt: De norske domstoler skal bestemme quislingenes og gestapomennenes straff.

«THE MAN IN THE STREET»

Denne populære engelske radiokronikar uttalte den 16. feb.: «Den menige mann i England tviler ikke et øyeblikk på seiren. Men han mener at en klarlegging av tida etter krigen vil gi ham en sterkere følelse av at krigen virkelig er verd å vinne. Han vet at Tysklands, Italias og Japans nederlag ikke automatisk betyr en gyllen tidsalder etter krigen, men på den andre sida er han ikke så pessimistisk at han ikke tror de reaksjonære krefter kan brytes ned. Verden må bygges på broskapet og fridommen ikke bare mellom individene, men også nasjonene i mellom.»

Frølich-Hansen inspiserte forleden arbeidsstjenesten i Bergen. Gutta ble samla for at han skulle tale til dem. «Heil og sælbrølte han. Stille i salen. En kort, forlegen pause. «Norske gutter — Heil og sæl!» — og så kom guttas svar fra en spinkel røst bakerst i salen «Goddag herr Hansen!»

NS VIL PRØVE SEG IGJEN MED «NORGES NÆRINGSSAMBAND».

For en tid siden sivet det ut rykter om at NS ville få i stand en tvangsorganisering av vårt næringslivs forskjellige grener. Disse planer vakte den gang sterk motstand og den som tok initiativet, assuransesvindler Alf Wist fant det klokest å stikke pipa i sekk, men bare for en tid. Nå vil han prøve seg igjen og klok av skade vil han denne gang liste seg fram på gummisåler. Nå må ingen alarmere! Ingen oppsiktsvekkende lov eller forordning, nei, bare ganske stille sette inn «yrkesledere» i de forskjellige næringers hovedorganisasjoner, og når alle lederne er kommet på plass som ulver i fåreklær, skal hele næringslivet kobles sammen med en diktator som leder for det hele.

Alle næringsgrener skal deles inn i 10 hovedgrupper som skal dekke over alt av økonomisk virksomhet i Norge. Blant yrkene nevner vi bl.a.: handel, industri og bergverk, banker, forsikring, handverk, fiskeri, bondenæring, offentlige yrker etc.

Det er allerede utnevnt ledere for handel og for offentlige yrker.

Når lederne er utnevnt skal de gamle styrer behandles som nikkedukker, i det «lederne» skal få diktatorisk makt «i henhold til loven av 20/8 1942 om foreninger og organisasjoner».

Det skal som før være bransjegrupper innen hovedorganisasjonene, men også bransjegruppene skal ensrettes.

Foreløpig er det en hemmelighet hva «næringsssambandet» skal gjøre. Vi kan sikkert vente oss en utsugings- og svindelaffære av største dimensjon, antakelig ved at NS-folk skulle skaffes faktiske monopoler på visse områder ved å sørge for hvem som skulle ha rett til å drive visse yrker. Systemet vil gi den beste grobunn for økonomiske forbrytelser mot det norske folk uten at det egentlig så ut for noe annet enn alminnelige forretninger.

Men det er ingen hemmelighet at omtalte Wist skal være generalleder for denne humbug. Hans navn vil i grunnen bedre enn noe annet garantere for at noe hederlig ikke skal forekomme i sambandet. Vi tillater oss å anbefale ham å søke det franske rettsvesen om å bli strøket av deres registre over assuransesvindlere for han for alvor setter seg i spissen for sambandet.

NYTT FRA USA

(Washington.) Det er kommet en liste over 29 yrker som er uviktig for krigsinn-satsen og som derfor må avgi folk til mer aktiv innsats. I slutten av 1943 vil all mannlig ungdom mellom 18 og 38 år enten være i direkte militærtjeneste eller arbeide for krig i industrien eller annet sted.

Innen årets utgang kommer nye 4 mill. amerikanere under våpen. I gjennomsnitt innrulleres det nå 12000 om dagen, dvs. 7 fulle divisjoner om uka eller 28 om måneden. Ved årets slutt vil USA ha 11,2 mill. mann under våpen.

Det 1000 handelsskip siden krigen begynte gikk 14 feb. av stabelen på et verft på vestkysten. Byggetida var 27 dager!

ÅNDENS SEIER.

«Biskop» Frøyland som hittil har måttet ha med seg statspolititi for å få utlevert kirkebøkene i de enkelte menigheter, har nå funnet ut at dette er for mye bry og har utstyrt seg med polititegn som han viser fram. Det neste blir vel at han utstyres seg med revolver!

NORSKE FLYGERE VINNER NYE SEIRE.

Under bombinga av jernbanetog og transportert over okkupert område den 15 feb. skjøt de eskorterende jageravdelinger som var satt sammen av britiske, polske og norske squadre, ned 10 fly, Fokker-Wulf 193, uten egne tap. 7 av disse fly ble skutt ned og 2 til skadet av norske jagere. En av de norske flygere, en 20 år gammel fenrik som allerede har ett nedskutt fly på sin kappe, skjøt ned 2 fly. Han har gitt en skildring av kampene:

«Vi fløy ca. 4000 fot over bombemaskinene og så bombene treffe måla. Det var ingen motstand til å begynne med, men så ser vi en 30—40 fiendtlige jagere gå til angrep. Vi dukka ned for å møte fienden og jeg valte meg ut min maskin. Jeg lå snart på «halen» av den, han forsøkte å slippe unna ved å dukke, men jeg fulgte etter, fikk ham inn i sikteapparatet og skjøt. Jeg så den ene vingen løse og han styrta ned mens tykk røyk velta ut av maskinen. Jeg tenkte et øyeblikk å dra opp til kameratene som lå 7000 fot over meg, men snart fikk jeg annet å bestille for i speilet så jeg en Fokker-Wulf gå til angren. Jeg rista ham av meg da vi nærma oss den engelske kyst. Her møtte jeg en bombemaskin og skytteren i bakre tårn vinka og lot forstå at de trengte assistanse. Jeg tenkte det var best å bli, og like etter dukka en ny Fokker-Wulf fram fra sola. Det ble en «dog-fight». Jeg klarte omsider å komme på den bakfra og i en 5—10 meters høyde over havet kjørte jeg innholdet av mine kanoner og mitraljøser inn i den. Det var fulltreff, og da jeg vendte og kom tilbake så jeg bare en masse skum på havet og noen oljeflekker.»

DET KJEMPENDE HELLAS.

Tyskerne befester i åll hast den hellenske kyst i stigende frykt for invasjon. Saloniki blir evakuert og sivilbefolkningen har fått 20 dager til å rømme byen. Partisanbevegelsen blant den hellenske befolkning øker stadig i intensitet og det utkjempes små slag mellom disse og invasjonstropper. Det øves en intens sabotasje mot militær-anlegg, og jernbaneforbindelsene brytes daglig. Mange av grupene er ikke kommet i drift på grunn av arbeidernes holdning, og på et av de viktigste verfta måtte tyskerne skifte ut hele arbeidsstokken med italienerne da hellenernes arbeid var ubrukelig. Nasistene driver en hensynsløs terror. I Saloniki henretta de 10 hellenere ved henging i galger som var reist i parken, og lot lika henge i flere dager. Men det er en stigende engstelse blant be-sættelses-troppene og det meldes at italienske offiserer kjøper sivile klær for å forsøke og redde seg unna på oppgjørets dag.

Nøden blant befolkningen er ubeskrivelig. I Athen dør hver dag 200 personer av sult, og blant nyfødte barn dør 9 av 10 før de er blitt 4 uker gamle.

Da russerne i Kaukasus trakk seg tilbake under den tyske sommeroffensiv, ødela russiske ingeniører oljefelta i Maikop slik at nasistene absolutt ikke kunne utvinne en dråpe olje de første 6 måneder. 3 uker før denne frist utløp var Maikop igjen på russernes hender! Fjorårets høst i det rike Kubanområdet ble redda for nasistene nådde fram. Vårpløyinga i disse distrikter begynner den 15 februar. Da var landet befridd slik at bønda igjen kunne rykke tilbake til sin egen jord.

IDYLL I ULLENSVANG — ELLER «FØRERENS» BEGEISTRING

Under sin omtale av «kampfellene» sa Quisling 1 febr. bl.a.:

«Våre krav til oss selv må stadig stige. Vi må stadig bli en mer helstøpt, disiplinert kamporganisasjon av kampfeller, en målbevisst bevegelse som med sin sterke fellesvilje og faste tro kan føre hele det norske folket.

Vi er mange nok til å gjennomføre denne oppgave bare vi har nok begeistring, nok energi, nok tro og utholdenhet.»

Det kan i denne forbindelse være interessant å lese følgende brev fra nasilederen i Ullensvang til «fylkesfører» i Bergen:

Lofthus 12 aug. 1942

Herr fylkesfører Astrup, Bergen:

Idet jeg oversender vedlagte brev fra kf. Jon Måge, som jeg dessverre må erklære meg helt enig i, vil jeg få uttale:

Det er ingen tvil om at den fiendtlige innstilling overfor NS er blitt skjerpet her i Ullensvang. De som før var sympatisk innstilt og som heller ikke var engstelig for å vise det, har nå trukket seg til bake. På møtene under stævner her var bare et forsvinnende fåtall av de kommunale funksjonærer møtt fram. Det var ikke vanskelig å forstå at her på forhand var organisert og utarbeidd planer for sabotasje og motstand. All bygdas ungdom var reist opp i fjellet. Ikke et menneske viste seg på veiene så lenge stevnet sto på. Kirka ble stengt, alle salmebøker var gjemt bort.

Vår fører har nå gjentatte ganger uttalt offentlig at partiet er sterkt nok til å kruse all motstand, at der ikke vil bli vist skånelse mot den som våger å stå mot nyordninga, at alle embetsmenn som ikke vil gå med Uir skifta ut osv. Folk spør seg og andre hva den slags uttalelser skal bety når ingen ting blir gjort. Hvor mange ganger skal sokneprest Sande ha lov å håne Føreren, sette seg opp mot sine overordnede, opptre åpenlyst som fiende av staten og av lov og orden før der blir gjort noe? Hvor lenge skal han få lov å tortsette og motarbeide partiet og dets menn før han blir stoppet? Vi som kjemper alene her inne begynner å bli trette. Flere av kampfellene har snakket om å melde seg ut av NS dersom intet blir gjort for å bryte ned motstanden. Og snart vil det ikke være noe som heter Ullensvang lag av NS.

Vi hører så ofte uttalt at det ikke kan bli gjennomført «fordi vi mangler folk» — men hvorfor mangler vi folk? Det kan ikke bare være England og engelsk propagandas skyld at så mange ikke vil gå med, men står direkte mot oss. Skulle der ikke innen partiet være ett så klokt hode at han kunne finne svar på dette? Dermed ville en jo også kunne finne botemidlet.

Heil og sæl
K. Augensen

Vi ber deg aldri et sekund glemme at vi er i krig. Tenk deg om før du snakker og husk at et uforsiktig ord kan bringe landsmenn de verste lidelser i nasistenes fengsler og kanskje betyr deres død. Vi ber deg lukke øynene når det er ting du ikke skal se, lukke ørene når du ikke skal høre. Vi ber deg aldri å glemme at du uten å nøle og uten å tenke på følgene for deg, skal handle når det kreves av deg.

Vi ber deg aldri glemme at du er nordmann!

Fascistavisja Journal de Italias kjente skribent, Gayda, som er blitt kalt Mussolinis taler har skrevet en oppsiktsvekkende artikkel.

Aksen har ingen annen utvei enn å kjeipe så lenge som mulig hvis de ikke vil oppleve et diktatfred med store tap av territorium. De alliertes land kan vanskelig rammes, det samme er tilfelle med aksens. Kampen må derfor fortsettes selv om det ser håpløst ut, og først og fremst må aksens grenser holdes med alle midler. Han siterer en uttalelse av den tidligere britiske ambassadør i Tokio hvor denne sier at Japan ikke vil kapitulere men kjempe til det oppnår en forhandlingsfred. Det samme må aksen gjøre. Tar de allierte ikke mot et slikt tilbud i dag, vil de nok gjøre det siden. Sovjet er hovedfienden.

Det tyske telegrambyrå Transosean har den 18 feb. sendt ut et dementi av at artikkelen er det offisielle standpunkt i Rom. Til dette kommenterer London at man har ingen interesse av om artikkelen er offisiell, halvoffisiell eller uoffisiell — det eneste man vet er at kampen skal fortsettes til aksemaktene er fullstendig knust.

FRA TRONDHEIM

Boikotten av Trøndelag Teater er effektiv. Det selges gjennomsnittlig 8 billetter pr. aften. Forestillingen har vært innstilt 10 ganger i januar på grunn av manglende besøk. Nasistene er heller ikke ivrige etter å ta motribilletter. Nitter inviterte en gang 100 stykker — 4 kom — av disse var 2 smågutter som måtte helles ut kl. 9 i følge forordningen om at barn skal være inne etter dette klokkeslett. Teatret koster staten 1000 kr. pr. kveld.

Nitter ble som kjent innsatt som «teatersjef» etter nasistenes mord på Gleditsch. Han er et absolutt null, og det er mange tegn som tyder på at han helst vil forlate stillingen. Han sitter isolert på sitt kontor, og mistenker alle for sabotasje.

Det er alarmtilstand blant tyskere i Trondheim. Det er satt ut vakter på alle bruer og på alle viktige steder. Det er satt opp apparater til røyklegging av byen over alt.

«Tirpitz» gikk ut for en stund siden, men kom inn igjen med ny skade og er satt på beddingen igjen.

«BØDDELEN»

«Jeg er ikke smålig —
Jeg er ikke tilhenger av nålestikkpolitikk —
(Terboven i sin innledningstale til unnataks-
tilstanden i Trondheim.)

Midt under krigen har England tatt opp planlegginga av en ny trykdslovgiving hvis gjennomføring vil bety en stor forbedring av de sosiale forhold i England. Planen er utarbeidd av William Beveridge og går ut på at alle skal trygdes, ikke bare lønsmottakere. Vi nevner enkelte hovedpunkter i planen:

1. Fri lege- og tannlegebehandling. Fritt sykehusopphold og rekonvalesens. 2. Et ukentlig barnebidrag for hvert barn utenom det første. 3. Økt ledighets- og invaliditetsstønning uten tidsbegrensning. 4. Hjelp til nystarting av hjem. 5. Begravelsesbidrag. 6. En smidig alderdomspensjon.

Kostnadene ved planen skal fordeles mellom de trygdete, arbeidsgiverne og staten.

Planen ble behandla i Parlamentet i en tre dagers debatt som endte 18 februar. Regjeringa meldte at den godtok planen i hovedprinsippet, men at gjennomføringa først kunne skje etter krigen. Den forkasta imidlertid et viktig punkt, nemlig Beveridges forslag om nasjonalisering av forskjellige trygdeinntretninger. Et forslag fra Arbeiderpartiet om at gjennomføringa skulle påskyndes, ble forkasta med 335 mot 119 stemmer. Forslaget ble bla. begrunna av Grey fra det liberale parti: «Det britiske folk skal snart bringe meget store ofre når offensiven begynner. Det ville da være bra for folket å vite at alle de tiltak som skal gjøres ikke bare er tomme fraser som etter forrige krig.»

Parlamentsdebatten var meget livlig men både på konservativt og radikalt hold herska det enighet om gjennomføringa av planen. Den vil nå bli lagt fram i lovs form.

Av Televågs mannlige befolkning — 74 i alt — som ble ført til konsentrasjonsleiren Oranienburg i Tyskland var 5 avgått ved døden før jul. Det er nå meldt at 7 nye er døde.

Frederikshavn jernstøperi i Danmark er brent. Brannen oppsto på flere steder samtidig. Støperiet tilhører Burmeister & Wain, hvis verfter i Kjøbenhavn nylig ble bomba så effektivt av britiske fly.

NYE MASSEARRESTASJONER.

Det har i den siste tida vært foretatt arrestasjoner over hele landet. I Oslo er det arrestert 500 personer, i Bergen 200. Her var det reine beleiringstilstand med passkontroll på gatene. I Drammen er 200 tatt og i Sarpsborg og Halden 40 stykker. Det har i første rekke vært folk som før har tatt del i den politiske bevegelse og da først og fremst innafor Arbeiderpartiet. Blant de fengslete er det flere stortingsmenn.

På Grini sitter det nå 2400 fanger og forholda er blitt verre. Nylig ble det sendt 170 nordmenn herfra til Tyskland, hvorav de fleste var fagforeningsfolk og folk fra den frie presse, fengsla under massearrestasjonene i februar i fjor.

Politimester Welhaven ble sendt i spesiell transport til Tyskland i januar.

Tap ikke hodet!

Med god grunn går noen hver av oss og føler at seiren så og si er vunnet. Men entå er ikke Tyskland slått. Ennå lever vi i et hærtatt land med gestaposkygge hullende over oss.

La derfor ikke seiersrusen få tak i oss så vi gjør dumheter i tale eller handling. Norge trenger i dag klare hoder som står erdig til å handle i det rette øyeblikket.

Englands hyldest til den røde armé er blitt en strålende manifestasjon av de to folks ubrytelige brorskap. Over hele England holdes festmøter og landets freiste menn og kvinner gir i sine taler uttrykk for sin taknemlighet og begeistring for den røde armé.

Søndag den 21 februar talte 10 britiske statsråder på folkemøter over hele landet. De understreket alle den røde armés fantastiske innsats og framhevde alle den moralske og åndelige kraft det russiske folk hadde vist. Nasistens krampaktige forsøk med vrovlet-propaganda ble mødt med uttalelser om at det i dag var Russland som redda Vest-Europas kultur.

Hovedbegivenheten i søndagens festligheter var et møte i Albert Hall i London. Møtet ble innleda med at Englands første kunstnere sammen med representanter for hærens militære og sivile avdelinger i en to timers framføring skildra det russiske folks innsats. Utenriksminister Eden innleda med å be den 5000-tallige forsamling reise seg og minnes de russiske falne.

Han leste deretter opp et telegram som også var lest opp på alle de øvrige festmøter rundt i England, fra Stalin:

«På vegne av det russiske folk takker jeg for den begeistrede hyldest det engelske folk gir vår armé på dens 25-års dag. Dette uttrykk for det varme vennskap mellom de to folk styrker min tro på at våre hærer i nær framtid i felles innsats vil knuse vår felles fiende.»

Edens tale ble mottatt med voldsom begeistring.

Møtet slutta med at forsamlingen sang «Internasjonalen» og «God save the King».

Den amerikanske general McArthur har sendt følgende telegram:

«Dette er en festdag for alle soldater innafor de alliertes rekker. Vi beundrer den røde armé for dens mot, dens dyktighet og dristighet og dens flammende begeistring. Dens stolte innsats i dag vil gå over i historien som udødelig.»

Kong Georg har sendt et telegram til president Kalinin, samt melding om at det er lagt et æressverd til byen Stalingrad. På Malta har det vært troppeparader. Over hele USA forberedes festligheter den 23 feb.

Australias utenriksminister sa i en tale søndag at den beste måte å hylde den røde hær på var å forhøye krigsinnsatsen.

Vår regjering vil på vegne av hele det norske folk hilse den røde armé. Vi nordmenn her hjemme kan bare føye til at selv om vi vet at våre ofre og vår innsats ikke kan sammenliknes med arbeiderstatens, så vil vi forsterke vår kamp ved å ta det russiske folks innsats som forbilde.

Suomi Socialdemokrati skriver: En av de første oppgaver den nye finske regjering blir stilt overfor er å finne det rette øyeblikk til å trekke Finland ut av krigen.

For en tid siden gikk en NS-sekretær til byråsjefen i et av departementene og beklagde seg over at det ikke ble gjort nok for å få en venn av ham fritatt fra å dra til Østfronten. I løpet av samtalen sa byråsjefen: «Har ikke De og meldt Dem til tjeneste?» Sekretæren sa ja til dette, men tilsto at han allerede var blitt fritatt.

Dette er nok et eksempel på at de litt mer framstående nasister bare melder seg for å narre andre til å følge eksemplet. Det gleder oss at quislingene i alle fall til dels blir tatt på ordet.